17/03/2019

Αρχιεπ Ιερώνυμος “Η φιλοξενία αυτή καταδεικνύει τη συμπόρευση της Ελληνικής Πολιτείας με την Εκκλησία μας, μία συμπόρευση χωρίς αποκλεισμούς και διαχωρισμούς”

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

“Η φιλοξενία αυτή καταδεικνύει τη συμπόρευση της Ελληνικής Πολιτείας με την Εκκλησία μας, μία συμπόρευση χωρίς αποκλεισμούς και διαχωρισμούς” με τα λόγια αυτά μεταξύ άλλων αναφέρθηκε στην αντιφώνηση του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος, ως πρόεδρος της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου κατά την διάρκεια του επίσημου γεύματος που παρέθεσε ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος στο Προεδρικό Μέγαρο προς τιμήν των Μελών της Δ.Ι.Σ. με αφορμή την εορτή της Ορθοδοξίας, . Ο Μακαριώτατος δίνοντας ένα σαφές μήνυμα για την συμπόρευση Εκκλησίας πολιτείας, αναφέρθηκε επίσης στην ανάγκη ενότητας υπογραμμίζοντας ότι «η Εκκλησία θα διακηρύσσει πάντοτε ανόθευτη την πίστη της, θα ζει την

ευλογία της λατρείας στο πρόσωπο του Θεανθρώπου και θα προβάλλει το λόγο της ενότητας, μιάς ενότητας που θέλησε ο Χριστός για τους μαθητές του όλων των αιώνων».

Στην προσφώνησή του προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη της ΔΙΣ ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος τόνισε: «Θεία Χάριτι, εορτάζουμε από κοινού και φέτος την Θριαμβική Εορτή της Κυριακής της Ορθοδοξίας, σε ανάμνηση της οριστικής αναστήλωσης, το 842, των Ιερών και Σεπτών Εικόνων. Με δεδομένο δε το γεγονός ότι, σύμφωνα με την εμβληματική παράδοση της Ορθοδοξίας, η Εορτή αυτή συνιστά κατ' έτος ανεκτίμητη πηγή συμβολισμών και διδαγμάτων και ως προς τις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας, ιδίως δε ως προς τον τόσο σημαντικό ρόλο της Εκκλησίας μας στην ιστορική πορεία του Λαού μας και του Έθνους μας, επιτρέψατέ μου να Σας καταστήσω κοινωνούς των ακόλουθων σκέψεων.

Κατά την σημερινή Θεία Λειτουργία, υπό την ιδιότητά μου ως Προέδρου της Δημοκρατίας, ανέγνωσα, όπως το προ αιώνων έθιμο έχει καθιερώσει, το Σύμβολον της Πίστεως. Και κατά το γράμμα του και το πνεύμα του ομολόγησα πίστη, μεταξύ άλλων, και «εις Μίαν, Αγίαν, Καθολικήν και Αποστολικήν Εκκλησίαν». Εντός αυτού του πλαισίου λοιπόν, και επειδή η λαμπρή Επέτειος της αναστήλωσης των Ιερών και Σεπτών Εικόνων πρέπει να συνιστά για όλους, κατ' εξοχήν όμως για τους Ορθόδοξους Χριστιανούς και πρωτίστως για εμάς, τους Έλληνες, ανέσπερη αφετηρία αναστήλωσης των αρχών και αξιών τόσο της Πίστης μας, όσο και του Λαού μας και του Έθνους μας, σας παρακαλώ -μέσα μάλιστα σε κατά γενική ομολογία κρίσιμους και χαλεπούς καιρούς για την Πατρίδα μας και όχι μόνον- να δεχθείτε την διατύπωση των εξής προσδοκιών του λαϊκού αισθήματος ως προς τι σηματοδοτεί για το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα, αλλά και πέραν αυτού, η εν γένει πορεία και αποστολή της Εκκλησίας μας. Προκειμένου ν' αποφύγω οιαδήποτε παρανόηση, πολλώ δε μάλλον αυθαιρεσία ως προς την κατά τ' ανωτέρω πορεία και την αποστολή της Εκκλησίας μας, καταφεύγω, εν συντομία, σε όσα μας διδάσκει το Ιερό Ευαγγέλιο και οι Επιστολές του Αποστόλου Παύλου, δια μέσου των αντίστοιχων περικοπών, οι οποίες αναγνώσθηκαν σήμερα κατά την Θεία Λειτουργία της Κυριακής της Ορθοδοξίας.

Α. Ξεκινώ από την περικοπή του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου (Α, 42-43), η οποία

ιστορεί πώς ο Απόστολος Ανδρέας, ο Πρωτόκλητος, έφερε στον Ιησού τον αδελφό του, Σίμωνα, λεγοντάς του: «Ευρήκαμεν τον Μεσσίαν». Ο Ιησούς τον κοίταξε καλά και του είπε: «Συ ει Σίμων, ο υιός Ιωνά, συ κληθήση Κηφάς, ό ερμηνεύεται Πέτρος».

1. Προφητικά τότε, μέσω της ονοματοδοσίας, ανήγγειλε τον μετέπειτα ιδρυτή της Εκκλησίας του, τον Πέτρο, θέτοντας ταυτοχρόνως τον θεμέλιο λίθο, την «Πέτρα», του Ιερού τούτου Οικοδομήματος. Άλλωστε, ο Ιησούς συμπλήρωσε μετέπειτα την ρήση του αυτή, όταν, ευρισκόμενος στα μέρη Καισαρείας της Φιλίππου με τους Μαθητές του, απευθυνόμενος στον Πέτρο είπε: «Σύ ει Πέτρος, και επί ταύτη τη πέτρα οικοδομήσω μου την Εκκλησίαν, και πύλαι άδου ου κατισχύσουσιν αυτής» (Ματθ., 16,18). Με τον τρόπο αυτόν ο Ιησούς θέλησε να υποδείξει ότι, εις τους αιώνας των αιώνων, η Εκκλησία οφείλει να είναι σταθερή, συμπαγής και ενιαία, αφού μόνον έτσι μπορεί να εγγυηθεί τόσο την ενότητα της Πίστης μας όσο και την εκπλήρωση της Ιερής Αποστολής της, δίνοντας μάλιστα το παράδειγμα της αρραγούς ενότητας ως δύναμης δημιουργίας και για το Χριστεπώνυμο Πλήρωμα.
2. Επομένως, Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, πρώτη προσδοκία του λαϊκού αισθήματος από την Εκκλησία μας είναι η δική της εν Αγάπη αρραγής ενότητα κατά την εκπλήρωση της αποστολής της, κατ’ εξοχήν δε κατά την υπεράσπιση της Πίστης μας αλλά και του χειμαζόμενου Ανθρώπου.

Β. Στην συνέχεια, αναφέρω την περικοπή της προς Εβραίους Επιστολής του

Αποστόλου Παύλου (ΙΑ, 32-40), η οποία αφορά τον βίο και την πολιτεία των Αγίων και των Προφητών της Παλαιάς Διαθήκης και της αταλάντευτης προσήλωσής τους στο Ιερό Καθήκον:

1. «Οι διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι».
2. Κατά συνέπεια, Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, δεύτερη προσδοκία του λαϊκού αισθήματος από την Εκκλησία μας είναι η ανιδιοτελής, συνεπής και μέχρις αυτοθυσίας προσήλωση του Κλήρου, μ’ επικεφαλής τους Αγίω Πνεύματι εκλεγμένους Ταγούς του, στο Ιερό Καθήκον εκπλήρωσης της αποστολής της. Διότι μόνον έτσι αφενός δικαιώνεται, και δη στο διηνεκές, ο ρόλος της Εκκλησίας μας. Και, αφετέρου, η Εκκλησία καθίσταται γνήσιο και ασφαλές υπόδειγμα συμπεριφοράς για καθέναν μας, ιδίως δε για όλους εμάς, στους οποίους ο Λαός μας έχει εμπιστευθεί, με δημοκρατική νομιμοποίηση, τις τύχες του ως προς την «όκωσπερ τείχεος» υπεράσπιση του Δημόσιου και του Εθνικού Συμφέροντος».

Ολοκληρώνοντας την προσφώνησή του ο κ. Παυλόπουλος ευχαρίστησε τον Αρχιεπίσκοπο και τους Συνοδικούς Αρχιερείς που τηρείται ακόμη η παράδοση αυτού του, άκρως συμβολικού, κοινού γεύματος στην Προεδρία της Δημοκρατίας, τιμώντας, όπως επιβάλλει η αρμονική συμπόρευση Εκκλησίας και Πολιτείας, την Κυριακή της Ορθοδοξίας.

Στην αντιφώνησή του προς τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Αρχιεπίσκοπος τόνισε: « Έθος παλαιό μας συνήγαγε και πάλι σήμερα, Κυριακή της Ορθοδοξίας, στο Προεδρικό Μέγαρο για να τιμήσουμε, Σείς ως ο ανώτατος πολιτειακός άρχοντας και πρώτος πολίτης της χώρας και μείς, ο Πρόεδρος και οι Σεβασμιώτατοι Αρχιερείς, μέλη της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, την Κυριακή της Ορθοδοξίας. Η φιλοξενία αυτή καταδεικνύει τη συμπόρευση της Ελληνικής Πολιτείας με την Εκκλησία μας, μία συμπόρευση που, στα πλαίσια του Δημοκρατικού μας πολιτεύματος, στοχεύει πάντοτε στο καλό του λαού μας, χωρίς

αποκλεισμούς και διαχωρισμούς. Η πανηγυρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία που προηγήθηκε εξ άλλου σήμερα το πρωί στον Καθεδρικό Ναό των Αθηνών πιστοποιεί την ενότητα του εκκλησιαστικού σώματος και αποτελεί πηγή πλουσίων ευλογιών προς όλους. Η εορτή της Ορθοδοξίας με το λατρευτικό της πλούτο εκχέει αφειδώλευτα τη Θεολογία της Εκκλησίας μας και μας συναντά πάντοτε, πρώτη Κυριακή των Νηστειών, στην πιο κατανυκτική περίοδο, αυτή της Μ. Τεσσαρακοστής. Η ανάμνηση της αναστήλωσης των εικόνων τον 9ο αιώνα και της εβδόμης Οικουμενικής Συνόδου λίγες δεκαετίες νωρίτερα προσδίδει στη σημερινή επίσημη ημέρα το σημαντικό ιστορικό της πλαίσιο και φορτίο».

Επεσήμανε, επίσης, ότι «Το βασικό θεολογικό ερώτημα της Εικονομαχίας αφορά στη δυνατότητα εξεικονίσεως του προσώπου του Χριστού. Η Εκκλησία επιστράτευσε το θεολογικό της οπλοστάσιο, συνδεδεμένο πάντοτε με τη λατρεία Της. Διακήρυξε τον άνθρωπο ως εικόνα του Θεού, ώρισε τι είναι «εικόνα» και πως λειτουργεί στη λατρεία μας, καθώς «η της εικόνος τιμή επί το πρωτότυπον διαβαίνει», όπως είχε ήδη ο Μ. Βασιλειος επισημάνει. Προσέφερε αποθησαυρισμένη την κατανόηση εννοιών, όπως η φύση και η υπόσταση, καθώς «παντός εικονιζομένου ουχ η φύσις, αλλ’ η υπόστασις εικονίζεται», όπως σημειώνει ο άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης. Τόνισε την οφειλόμενη τιμή στην ύλη και το σώμα και τη σημασία τους για την πορεία του ανθρώπου προς τη σωτηρία. Η ιδέα της

πληρότητας του ανθρώπου, μία ελληνική μάλιστα αξία, νίκησε στην αναμέτρηση με ανατολικές ανεικονικές αντιλήψεις. Πλειάδα ομολογητών, ακόμη και αυτοκρατόρων, έκαναν τη θεωρία πράξη με τίμημα ως και τη ζωή τους και αποτελούν το στέφανο της Εκκλησίας μας. Επαναδιατυπώθηκε εν τέλει η πίστη στην ενσάρκωση του Υιού και Λόγου του Θεού. Το μυστήριο του Θεού που σαρκώνεται και, αναμάρτητος ων, γίνεται μέτοχος των ανθρωπίνων βασάνων, του πόνου και του θανάτου και ανασταίνεται πατήσας τον θάνατο, ήταν και είναι η κρισιμότερη αλήθεια της πίστης μας, αλήθεια που χώρισε την Ιστορία στα δύο και που δίνει στον άνθρωπο τη δυνατότητα της θεώσεως. Όλα αυτά αποτελούν πολύτιμους οδοδείκτες στο ταξίδι για ένα αληθινό ανθρωπισμό. Η ανθρωπότητα φέρει αυτό τον πλούτο στις αποσκευές της και παρ' όλα αυτά η πορεία της προς ένα τέτοιο ανθρωπισμό δεν είναι χωρίς αστοχίες. Η αποθέωση του ανθρώπου, όπως κηρύχθηκε τους τελευταίους αιώνες, συχνά οδηγεί στην περιφρόνηση των αδυνάτων. Η αυτόνομη ηθική, ο χωρίς Θεό ανθρωπισμός, δεν μπορεί να καυχηθεί μόνο για επιτεύγματα. Δεν είναι μόνο οι εκατόμβες του 20ου αιώνα που προβληματίζουν, είναι και οι στρατιές των ξεριζωμένων ανθρώπων, που μετακινούνται σήμερα σ' όλο τον κόσμο χωρίς ελπίδα και επιτείνουν τον προβληματισμό μας. Είναι οι νέοι που καλούνται σε μια ζωή με γκρίζο το όραμα, με φανερά τα αδιέξοδα. Μέσα από περίεργους δρόμους εξ άλλου το ανθρώπινο σώμα περιφρονείται στο όνομα μιάς υπερβατικής βούλησης, ενός υποκειμένου που διεκδικεί την ταυτότητά του ερήμην των φυσικών και σωματικών του προδιαγραφών. Τα επιτεύγματα της επιστήμης αναδεικνύουν επίσης αδήριτη την ανάγκη ηθικών οριοθετήσεων. Ποια θα είναι η ηθική που θα απαντήσει; Ποιος θα δώσει νόημα στη ζωή; Πως θα καλυφθεί το υπαρξιακό κενό, η αίσθηση του μηδενός που πανικοβάλλει τις ψυχές των ανθρώπων;

Υπογράμμισε, ακόμη, ότι «η Εκκλησία μας με το σεβασμό απόλυτο και αδιαπραγμάτευτο προς κάθε ανθρώπινο πρόσωπο, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικότητας, όποιας προσωπικής ιδιαιτερότητας, θα διακηρύσσει πάντοτε ανόθευτη την πίστη της, θα ζει την ευλογία της λατρείας στο πρόσωπο του Θεανθρώπου και θα προβάλλει το λόγο της ενότητας, μιάς ενότητας που θέλησε ο Χριστός για τους μαθητές του όλων των αιώνων, ευχόμενος «ίνα πάντες εν ώσιν» (Ιω. 17, 21). Την ενότητα αυτή ποθούμε για την Εκκλησία μας και για όλη την Ορθοδοξία. Την ποθούμε για την πατρίδα μας, την ποθούμε και για όλο τον κόσμο.

Φωτογραφίες: **Χρήστος Μπόνης**